

CzechELib / Open Access a transformační smlouvy

Jiří Jirát (vedoucí Licenční jednotky CzechELib/NTK;
VŠCHT Praha)

Share

Reuse

umožňují zpřístupnit svá díla

Jedna z ambicí projektu NCIP VaVal, CzechELib

- držet krok s ostatními státy EU - podpořit akademickou sféru v oblasti Open Access sjednáváním transformačních smluv a umožnit autorům:
 - publikovat u zavedených **prestižních** vydavatelů v **komunitou uznávaných časopisech**
 - v režimu **Open Access** a plnit tak požadavky programů EXCELES, OP JAK, ERC, Horizon nebo institucionální politiky Open Science,
 - a to díky centrální úhradě (a využití již stávajících plateb za předplatné) **bez dodatečných individuálních nákladů**

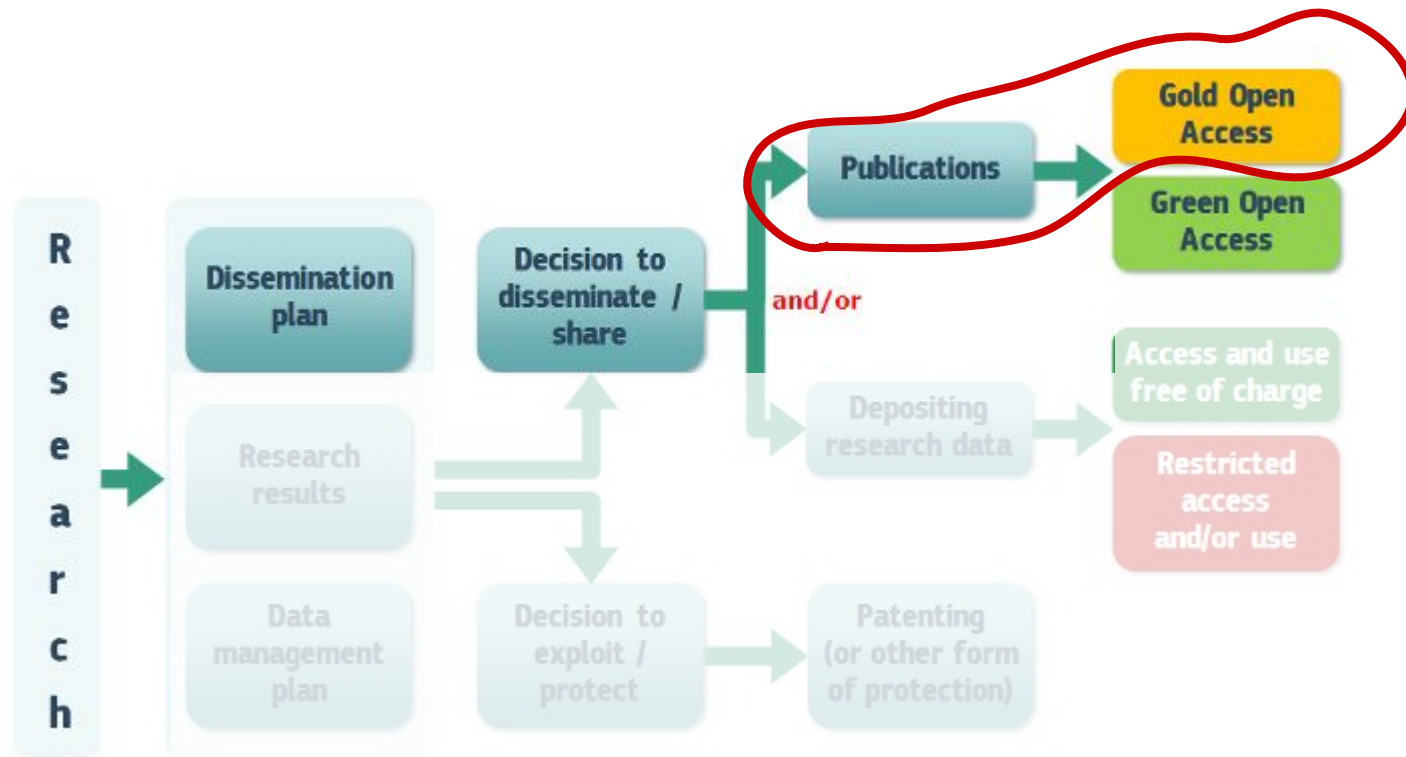
Zásadní a klíčový problém (přetrvávající)

- žádná jasná národní politika nebo mandát pro OA

Transformační smlouvy

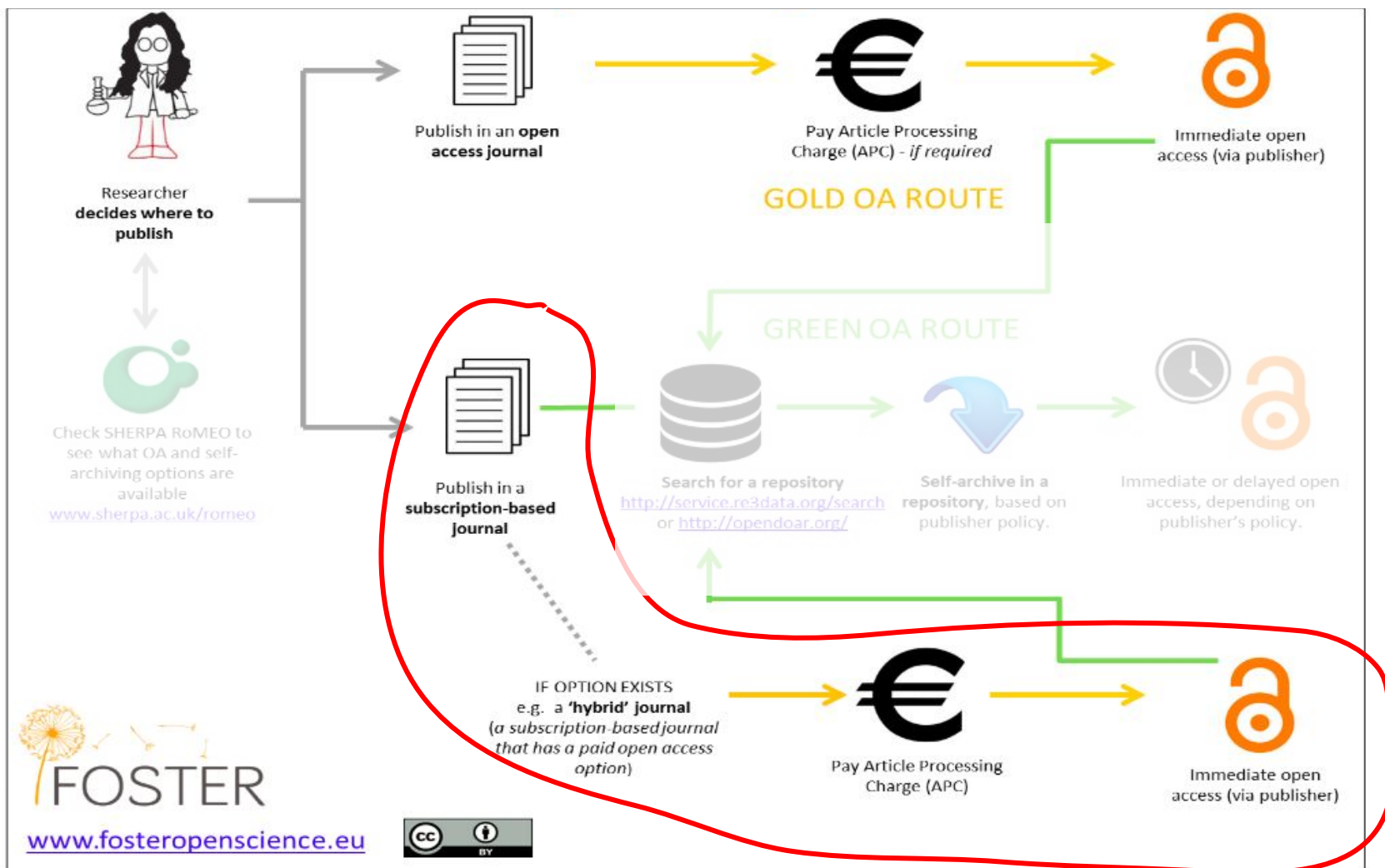
Co jsou APC?

APC - Article Processing Charges - publikování v režimu Gold Open Access

Zdroj obrázku: Horizon 2020 Manual

https://ec.europa.eu/research/participants/docs/h2020-funding-guide/cross-cutting-issues/open-access-data-management/open-access_en.htm

Zdroj obrázku: Foster Open Science <https://www.fosteropenscience.eu/sites/default/files/pdf/1284.pdf>

Princip výhody transformačních smluv - udržení nákladů pod kontrolou

**Aktuální předplatné u vybraných
vydavatelů (přes 350 mil. ročně)**

**Výdaje na platby za tzv. “APC na divoko”
(ať už realizované, nebo hypotetické budoucí,
v r. 2020 již téměř 150 mil. ročně)**

Neřízený proces

Řízený proces

Výsledné výdaje

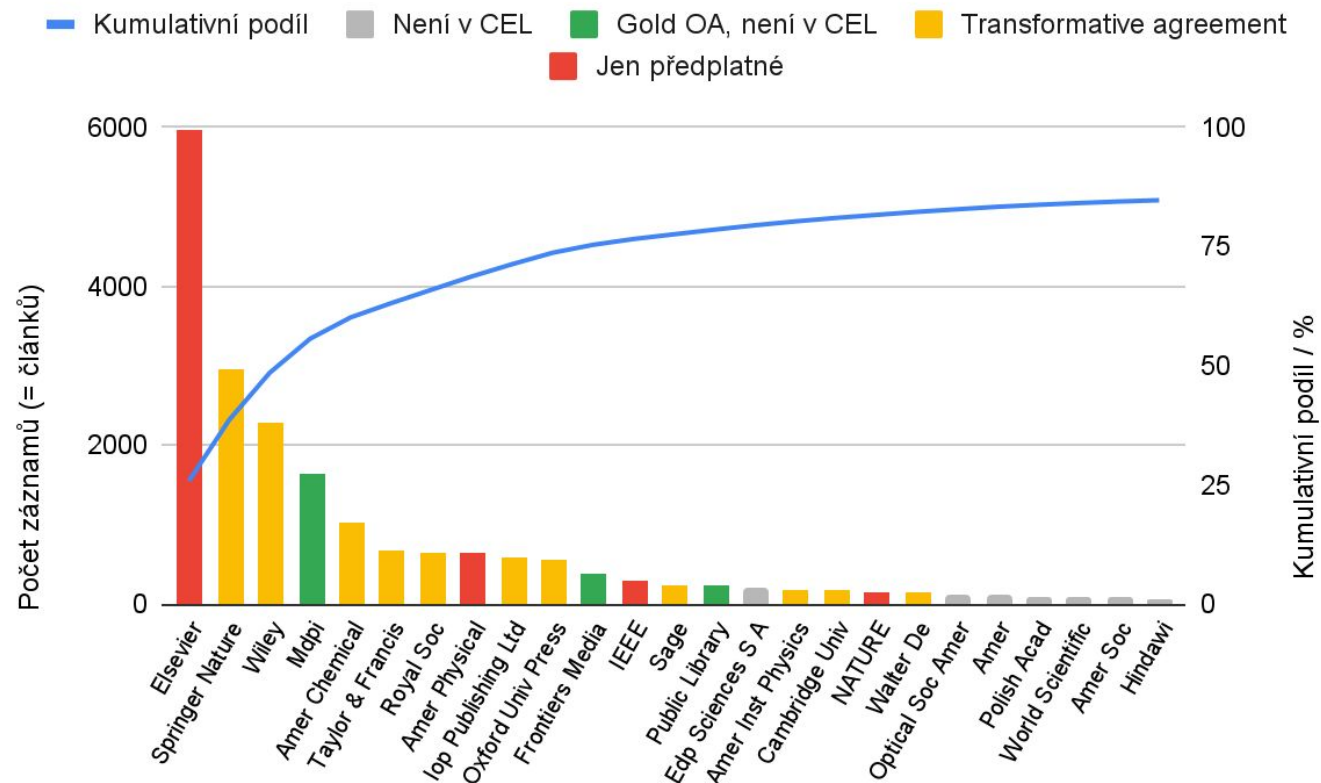
Bez koordinace a transformační smlouvy

Transformační smlouva

Příklad: plánované TA - GA ČR

WoS: Funder=GACR,
years=2017-2021,
articles only

Transformační smlouvy

	Články / tokeny ročně (korespondující autor z instituce v konsorciu)			
Vydavatel	Strop?	Typy	Absolutní počty	Odhadované pokrytí potřeby
Wiley	ano	hybrid	640	asi 100 %
Springer	ano	hybrid	500	cca 50 %
American Chemical Society	ano	hybrid	cca 200	něco pod 100 %
Royal Society of Chemistry	NE	hybrid + OA	cca 100 až 150	100 %
American Institute of Physics	ano	hybrid	do 50	skoro jistě 100 %
IOP	NE	hybrid + OA	cca 100	100 %
Oxford UP	NE	hybrid + OA	do 100	100 %
ACM	NE		jednotky	100 %

Transformační smlouvy

	Články / tokeny ročně (korespondující autor z instituce v konsorciu)			
Vydavatel	Strop?	Typy	Absolutní počty	Odhadované pokrytí potřeby
TF	ano	hybrid	cca 140	cca 50-60 %
LWW	ano	hybrid	jednotky	jednotky %
Cambridge UP	NE	hybrid z Full kolekce + OA	jednotky až desítky	100 %
Emerald	ano	hybrid, jen z předpl. kolekcí	20	něco pod 100 %
De Gruyter	ano	hybrid + OA	jednotky	cca 20 %
Karger	NE	hybrid + OA	jednotky	100 %

Udržení nákladů pod kontrolou

Aktuální předplatné u vydavatelů, kde je plánována TA

přes **160 mil. CZK** bez DPH

Podaří-li se uzavřít letos plánované TA:

- pokrytí: cca 1 500 až 1 600 článků (koresp. autor z instituce v konsorciu)
- odhad APC: cca 2 500 - 3 700 EUR

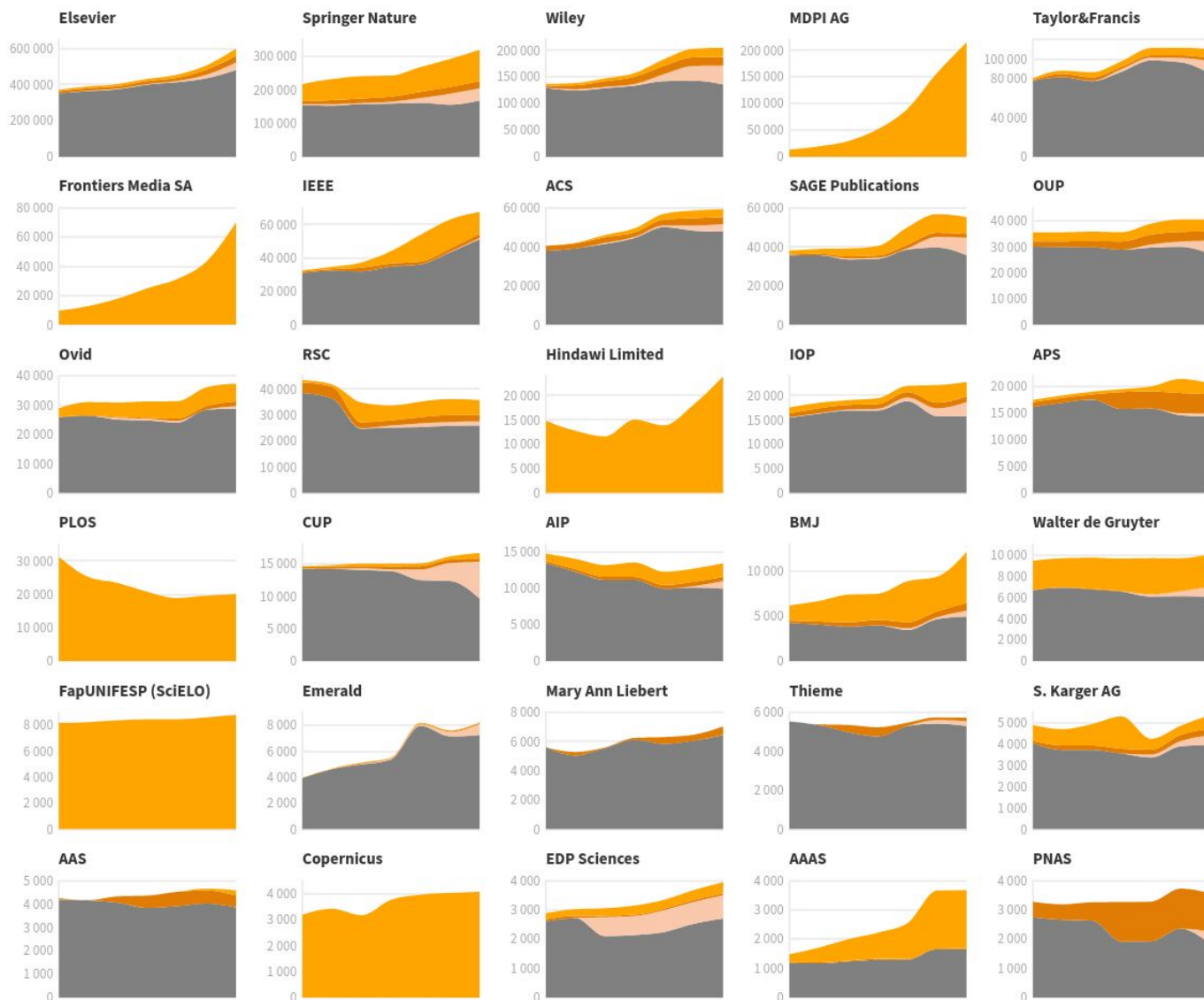
konzervativní odhad hodnoty:

$25 \text{ CZK/EUR} * 2\,500 \text{ EUR/APC} * 1\,500 \text{ APC} =$
= cca 100 mil. CZK bez DPH

Údaje jsou v mil. CZK	Původní předplatné	Vícenákklady na OA	Výsledek nákladů	Nárůst oproti pouhému předplatnému	Úspora oproti neřízenému procesu
Bez TA	160	100	260	cca 63 %	0
TA	160	32	192	cca 20 % (pesimisticko-realistická varianta)	cca 70 MCZK

Praktiky vydavatelů...

■ Closed ■ Transformative agreement ■ Hybrid ■ Fully OA journal

<https://esac-initiative.org/market-watch/>

Děkuji za pozornost

Otázky?